

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosa)

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Matrimoni de conveniencia

—El diable us fassi ben casats!.. Y que això del divorci no sigui massa aviat, ¿eh?

LA SETMANA

El cometa?... ¡Un anyell!...
L'atmosfera que, fingint que ho feien
per tranquilisarnos, venien creant els
sabis, havia acabat per donar-li una reputació
no massa falaguera; però, arribat el moment
crític, els fets han demostrat que, de teulades
en amunt, no són tan feres les estrelles ab quia
com la gent les pinta.

S'acabà el dia 18, el temut dia 18 de Maig;
nasqué el dia 19 y... ja ho han vist:

*Ni se ha hundido el firmamento,
ni han temblado las esferas,*
ni ha succeït res de tot allò que'ls espantadis-
sos ja casi's veïen a sobre.

L'immensa quia del Halley, ab cyanogen: o
sense,—que això no està encara ben averiguat
—ha passat, entre una pluja bastant copiosa,
per damunt de la Terra y... punt. Aquí'ns ten-
nen vostres, pobrets y alegrets, però tan fres-
cos com abans, sense haver sofert la més peti-
ta averia y decidits, si massa'ns apuren, a es-
perar la vinenta aparició del cometa, que no ha
de verificarse fins dintre de 75 anys.

Com ja es de suposar, si l'estrella ab quia,
com a aparició sensacional, ha sigut un fracàs,
no per això ens han faltat durant la setmana els
corresponents petits sinistres y les acostuma-
des petites tragedies. A Espanya, pera que les
coses vagin ben malament, no necessitem pera
res les estrelles ab quia. Ja'ns en sabem cuidar
nosaltres mateixos.

A València, el dilluns a la nit va haverhi
jaleo.

Per si els que acompanyaven an en Soriano,
que hi acabava d'arribar de Madrid, s'havien
excedit o no, hi hagué escandol, tancament de
portes, cargues y cops de sabre, y un pobre
oficial de la policia, el tinent Escudero, sigué
mort en mitg de la batussa.

¡Bona manera—veritat?—de fer propaganda
pera l'Exposició que ab tantes penes y treballs
havia lograt reobrir la bella ciutat de les flors!...
Qualsevol va ara a València, sabent que la
verdadera exposició es als carrers més concor-
reguts de la ciutat, y no al emplaçament que
les guies indiquen...

De Galicia també'ns diuen quelcom pel istil.
Succéeix allí que, mentres uns troben que no hi
ha al món un polític com el senyor Osma, altres
opinen que'l senyor Osma es una calamitat.
Y pera discutir una qüestió tan transcendental
com aquesta, a Monforte han anat a tiros una
bella estona, resultantne de la batalla un jove
mort y alguns ferits.

De lo de Barcelona ni cal parlarne. Hem de
considerar lo del dimecres com una manifesta-
ció del terrorisme autèntic? ¿Ha sigut, al con-
trari, una senzill imitació?

Lo únic que se sab es que la temporada d'ex-
plossius, temps hà suspesa, ha tornat a obrirse,
y que'ls senyors que, pensantse *afianzar la
paz que reina en Barcelona*, varen idear les
festes de Primavera, han fet allò que se'n diu
un pa com unes hosties.

Y com que, tractantse de certs assumptes,
peor es menallo, per avui no va más.

PIF-PAF

La caiguda de la Lliga

OTA la meua consideració
personal pera en Cambó.
Però la caiguda de la seva
figura representativa m'ha
alegrat...

Barcelona ja es prou gran
y prou conscient pera que
se li pugui dir la veritat dels
seus defectes. Hi ha una Barcelona antipàtica,
refleix d'una Catalunya més antipàtica enca-
ra. Es precisament la dels *interessos mate-
rials*, la de l'arancel, la del proteccionisme,
la de la burguesia daurada. Resulta molt trist
pera nosaltres, enamorats de la Barcelona
ideal, tenir de reconeixer mentalment la raó
dels enemics, quan alcen contra aqueixa Bar-
celona les acostumades invectives, y aprofiten
l'ira inconscient del proletariat pera ferir la
Barcelona indigna, sense veure que també fe-
ren l'altra, la Barcelona de les idealitats, na-
ixentes y aponcellades.

Els qui veiem transcórrer la nostra vida en
alguna de les ruralitats o provincialitats cata-
lanes. (Mallorca n'es un exemplar típic) sabem
fins a quin extrem de baixa rastreria de con-
veniências *lacayes* pot arribar la nostra rassa
materialista quan se sent isolada geogràfica o
ètnica. No es veritat que en el fons
d'aqueix esperit nostre hi ha la lleuor d'aque-
lla astúcia pagesa qui consisteix en calcular
per endavant la transcendència material de cada
paraula, en adoptar les idees segons el profit,
en vestirte totes les llueïres imaginables si
elles ens han de millorar la vida y fer medrar
el calaix? Una mena de semitisme. Aquell to-

pic, tan rebregat, de l'anti-quistisme català,
que fins l'Almirall accepta, tradueix precisa-
ment el baix empirisme propi d'una ciutadania
qui deu la seva força al doble florir de dues
burguesies: l'alta, o dels grans centres fabrils;
la petita, o del comerç urbà. En el fons de l'an-
tipatia entre Castella y Catalunya hi ha, tal
volta, aquet motiu: un odi de *castes*, de tribus;
un odi entre gent qui deu l'origen de la seva
força a les aventures militars (*katryes*), com
són els castellans, y gent qui deu la seva força
a les habilitats industrials (*waspyes*), com som
els catalans. En aquella famosa expressió: *los
industriosos catalanes*, especie d'alabansa
injuriuosa, hi ha l'antipatia instintiva dels homes
d'espasa pera'ls homes de fus. Talment se
deia, dels yankis, *salmicheros, tocineros*.

Crec profundament que'l regionalisme té la
culpa de tot això. Cal explicarlo. El regiona-
lisme, entès així, no es cosa nova a Catalu-
nya. Serà degut a la fatalitat històrica més que
a les condicions nadiues de la rassa; però el
fet es que Catalunya, desde'l Renaixement,
ha vegetat en el seu test. Aquest isolament
no pot deixar d'esser pernicios. Se té de pa-
gar les conseqüències de tal claustració. 1714
va oposar, ab força, aquest *esperit de ruse*,
aquest *esperit de test*, a l'aura europea qui
venia ab els Borbons. Y en ple segle XIX, quan
la Barcelona moderna va sorgir, y, en conse-
qüència, va afirmar gallardament la seva per-
sonalitat, la seva llengua, la seva ànima, els
laboriosos interpretaren aquet daler, una volta
més, en el sentit tradicional d'isolament, de
regionalisme, de separatisme més o menys ra-
dical. Un poble de teixidors no es un poble de
ciutadans. En el fons de la nostra qüestió ab
Espanya, ¿no hi haurà un formidable equivoc?
¿No haurem estat joguines inconscients d'una
baralla de castes socials, esdevingudes, per pe-
trificació, castes ètniques?

Fa pensarho el veure com no hem sabut en-
cara estendre a la casta proletaria el nostre
sentiment de catalans, com si aquet fos patri-
moni exclusiu de la casta burgesa. Si nosaltres,
en quant a la política general espanyola, re-
presentem un mer industrialisme enfront d'un
vell pretorianisme, en quant a la política bar-
celonina representem el mateix materialisme
burgès davant l'ebullició dels ideals obrers,
encara tant primitius aquí. Y com els obrers
nostres participen d'aqueixa *incapacitat d'i-
deal* propia de la nostra rassa, qui ha perdut
la facultat idealista a conseqüència d'una inac-
ció secular de l'orgue corresponent, per això
els obrers no han conseguit encara convertir
en organisme y sistema d'idealitat feconda la
baixa concupiscència qui'ls ha portat, per tant
temps, a l'animalitat de les destruccions y ne-
gacions.

Ara be: ¿com desconeixer que en Cambó,
ab tot el seu talent, o, millor dit, a conseqüèn-
cia del seu fort talent, va ésser el geni qui en-
carnà aqueix catalanisme? ¿Com negar que la
Lliga tradueix, abans de tot, l'asseguransa mu-
tual dels interessos immediats propis de la nos-
tra plutocràcia? Veieu els temes de la política
d'en Cambó: oportunisme; política realista; ne-
cessitat d'acabar ab la política romàntica; odi
a les estridències; transigència ab guerres d'in-
terès particular y plutocràtic, com la de Meli-
lla (trassumpt de les darreres aventures colo-
nials); reconeixement dels interessos d'associa-
ció, per medi del vot corporatiu, com per medi
del sufragi per classes consignat en les Bases
de Manresa; aliansa ab en Maura, segellada en
el projecte d'administració local, ont les man-
comunitats posaven un matis català damunt l'o-
bra reaccionaria, burgesa y d'interès material?

Així com aquesta tendència havia de con-
citar-se naturalment l'adhesió de totes les cape-
lletes,—capital, iglesia, industria, comerç, agri-
cultura, etc.—havia de produir també natural-
ment, per retop, l'esclat sorollós de la protesta
contrària. La figura d'en Cambó, com a verb
de multituts, ha contribuït en gran manera a
deificar la figura de l'altre verb: en Lerroux.
Si a Barcelona, abans d'hora, va sentir-se un
retro de romanticisme polític, en la revolta de
Juliol, això era sols la resposta a la cridoria
del realisme burges, impiu, crudel, enemic de
tot poetisme generós de *somni-truites*...

Hi hà, doncs, un desequilibri en l'expandi-
ment de la nostra Ciutat catalana. Però avui,
la caiguda d'en Cambó pot senyalar el final
d'aquesta Catalunya històrica, incapas d'ideal-
litat, y el comens de l'era nova, batejada en
tots els ideals moderns y encaminada a *huma-
nitat* y no a *casta*.

GABRIEL ALOMAR

Revolucionaris de cartró

SEMBLA extrany que'ls quefes
y oficials de la colla lerrou-
xista encara tinguin vergonya
de parlar de la revolta de Ju-
liol. Sembla extrany que la
ploma no'ls caigui dels dits
quan desde'l seu diari esmen-
ten les tràgiques jornades de la setmana roja.

Se'n refien massa, els redactors d'*El Progreso*,
de la manca de memoria y de l'inconsciència
que caracterisa a la seva gent.

Si pera alguna cosa s'ha de retreure'l record
d'aquella revolució fallada es pera fer callar
an aquesta colla de valents de llengua y de
ploma que en els moments de perill y de lluita
fugiren com donetes, tancantse a casa seva o
acullintse a Cà la Ciutat. ¿Ab quin dret parlen
de la revolta de Juliol els que la traïren? ¿Ab
quin dret ne parlen els delators d'en Ferrer?

Els prohoms del titulat radicalisme, apostols
grotescs d'una revolució de xerrameca, no po-
den acusar a ningú respecte an aquells fets,
perquè són ells els qui més indignament se por-
taren. Ja fa un grapat d'anys que les figures
lerrouxistes de primera, segona y tercera clas-
se van per aquets mons de Deu predicant la
revolució, anomenantse rebels, cridant el po-
ble a les armes. Y quan el cas arribà, quan
s'encengué, sobtadament, l'espurna revolucio-
naria, aqueixes figures obraren ab plena co-
vardia.

Sobre'ls fets de Juliol s'ha donat una amnis-
tia. Sense perill pera les seves persones, els
prohoms del lerrouxisme ens poden fer saber
els merits contrats en aquell moviment. A veu-
re, que'ns diguin en quin carrer, en quina ba-
rriada anaren els Vinaixa, els Serrallera, els
Mir y Miró, els Emilià Iglesias, els Callén, els
Lladó y Vallès, els Morros, els Ardió, els Pich,
els Jansens, els Santamaria, els *jóvenes re-
beldes* y demés cridaïres en temps de pau?

Tots aquets revolucionaris de fira no'n tin-
gueren prou d'amagarse, mentres els infelissos
de la terregada's batien heroicament pels car-
rers. Quan alguns d'ells, més per la llengua
que pels fets, foren empresonats, compraren
la seva propia llibertat al preu d'una declara-
ció en contra del desgraciat Ferrer Guardia.
Y encara gosa aqueixa gent cassar aloses elec-
torals ab els mirallets de la setmana tràgica?

Que'ls baladers d'ara no tenen valor per-
sonal davant d'un esclat revolucionari, es cosa
que pel Juliol quedà demostrat. Si després
d'això encara volen aprofitarse de la sang ves-
sada en aquells dramatics dies, provaran que
no tenen tampoc ni conciencia ni escrupuls
honrats.

Més els valdria que deixessin en pau els
cadavres dels pobres ciutadans que, en nom
d'un generós sentiment, moriren. Es una infa-
mia, que fa fastic y vomit, això que han fet de
fer servir aqueixos cadavres de cartell elec-
toral.

Districte VII

En l'article que en el darrer número dedicavem
al misteri electoral del Districte VII va passarnos
per alt una errada de caixa al reproduir aquet tros
d'un article d'en Pere Corominas:
«Encara's comprèn la perduda dels 300 y pico de
vots regionalistes que votaren an en Maria y no
votaren an en Cambó».

Com ja suposarien els lectors que coneixen
l'assumpte, allà ont hi ha el nom d'en Cambó de-
via haverhi el d'en Cussó.

Ens referim a don Vicens Cussó, de Les Corts,
un dels més conseqüents y apreciats republicans
d'aquella barriada, candidat de l'Esquerra en les
eleccions municipals del passat Desembre y per-
sona que, segurament, si volgués enraonar, podria
dir, sobre'ls líos electorals del Districte VII, coses
molt curioses y instructives.

EN PAU IGLESIAS

LEGIT diputat, en Pau Iglesias, el
capdill obrer, esdevé una figura
de primera linia en la política es-
panyola. L'entrada d'aquest home
auster y viril en el Parlament ha
produït una general expectació,
y fins, en certes esferes, una in-
quietut mal dissimulada.

En Pau Iglesias representa, pera la monar-
quia, un perill molt més gros que'ls quefes re-
publicans. Aquets estan afeblits per les divi-
sions y les personals rencunies, y el seu revolu-
cionisme no ha passat mai dels crits de mit-
ting y de les horques bullangues de carrer. Ab
en Pau Iglesias entra en el Congrés, que es
entrar en l'activitat quotidiana de la política,
un revolucionari de debó, que ab tota la força
de la seva voluntat y ab tota la generositat del
seu cor, se proposa fer a Espanya la revolució.
Tant els que són enemics de la monarquia com
els que n'usdefruitzen els beneficis tenen el
pressentiment de que la paraula revolució,
en boca del capdill socialista, no es un mot
d'efecte, un tòpic pera mantenir encès el caliu
dels entusiasmes republicans. Hi ha en tothom
l'impressió de que'l nom de la revolució no es
invocat en va per en Pau Iglesias.

En unes declaracions recents, el vell obreris-
ta ha dit ab tota claretat que la tasca de la mi-
noría republicana en les noves Corts ha d'esser
revolucionaria. L'Iglesias no va al Congrés a

discutir lleis, ni a procurar millores pera'l pro-
letariat, ni a fer del seu escó alta y sonora tri-
buna pera les seves propagandes doctrinals. Hi
va ab el propòsit de fer impossible la vida de
les institucions vigents y de provocar l'adveni-
ment de la República.

Es curiós remarcar el cambi operat en aquest
home respectable d'algun temps ensà. Sempre
s'havia distingit per un legalisme accentuat, per
una tendència a demanar les coses ben dema-
nades a ministres y autoritats, per un evident
amor a l'orde y a la compostura. Tenia pera'ls
republicans espanyols un gran menyspreu y
pera la República una completa indiferència.
An ell s'atribuïa la frase de que pera'ls obrers
tant se valia en Cánovas com en Pi y Margall.
Y ara el veiem predicant la violencia venjadora
y la revolució pera portar la República, treba-
llant coratjosament al costat dels republicans.

Què ha passat en l'ànima d'aquest home?
Com s'ha produït un tan radical cambi en el seu
temperament? Pera nosaltres, l'explicació d'a-
quet cambi està en l'espectacle dels últims me-
sos del govern conservador. L'infamia de la
guerra del Riff, la revolta de Barcelona y la
brutal repressió d'en Maura y en Lacierva,
trasbalsaren els sentiments honrats y humans
d'en Pau Iglesias, encengueren el seu cor en
ira y senti la necessitat d'enderrocar el règim
que'ns deshonra davant del món civilisat. Si
sincer y honorat era ahir el legalisme d'en Pau
Iglesias, honorat y sincer es el seu revoluciona-
risme d'avui.

Y per honorat y per sincer, el revolucionari-
me d'en Pau Iglesias fa por als homes de la
dinastia. Ell farà seguir als capdills del republi-
canisme espanyol, obligantlos a convertir en
fets d'home les seves prediques de discursaires
politics. Ell inspirarà al poble republicà d'Es-
panya l'entusiasme y la decisió necessaris pera
jugarse el tot pel tot.

Tenim la convicció de que la menassa-revo-
lucionaria del capdill socialista no's fondrà pas
en escuma de paraules. El cor ens diu que la
nova Espanya dedicarà an en Pau Iglesias un
monument de gloria, no sabem si com a heroe
triomfador o com a martre vensut.

FULMEN

A Veu ha tingut una ocurrencia
estupenda;
Preten, *nada* menos, que'ls
ciutadans que en les darreres
eleccions s'han venut el vot
confessin humilment la seva
mala acció... y tornin els diners que per ella
han cobrat.

La Veu, si es que parla de bona fe, ve del
hort y perd inutilment el temps.

Tan poc coneix el diari regionalista a la
«nostra gent», que arriba a admetre la possi-
bilitat de que aquest acte de noblesa pugui
realisarse?

Tornar ells els diners rebuts per la venda
del vot!... Lo que'ls electors que en aquet cas
se troben farien de bona gana es cobrarlo altra
vegada, o tornarse'l a vendre si demà's repe-
tien les eleccions.

Si val a parlar ab entera franquesa, ens sem-
bla que'ls que donen als corruptors del sufragi
tota la culpa de lo que aquí està succeïnt no
viuen gaire dintre de la realitat.

Coses molt dolentes hi hà, certament, en el
mecanisme electoral, però, per dolorós que
això sigui, cal confessar la veritat: lo més dol-
ent que té es la primera materia.

Es a dir, els electors.

La dansa dels milions, o *jeche usted tone-
ladas!*

Segons carta d'un que diu que ho ha vist,
les famoses mines espanyoles del Riff, una
volta estigui ben organizada l'explotació, pro-
duiran, durant quaranta anys, unes 90.000 tone-
lades mensuals de mineral, que, venudes a preu
regular, vindran a donar un total de més de
mil milions de pessetes... als amos de les
mines.

De segur que quan els del barranc del Llop
s'enterin de tan belles xifres exclamaran, fent
una mueca:

—¡Ah, vamos!...

Y si entre ells n'hi ha algun que sàpiga llati,

afegirà:

—*Sic vos non vobis...*

Ara resulta que'l vespre en que s'inaugura-
ren les iluminacions del passeig de Gracia, el
senyor Lazzoli, contractista y instalador d'aque-
lles penjarells, va obsequiar ab un abundant
lunch a la premsa y a altres persones ami-
gues.

Però ¿no deia ell que, per fas o per nefes,
la cosa anava tan justa?

Y a pesar d'això encara queda marge pera donar *lunchs* als *chicos* de la premsa?

¡Hum!...
¿Qui l'entén aquest *imbroglio*?

Tan entusiasmat està *España Nueva*, de Madrid, ab el seu ruidós triomf electoral—triomf, per lo demés, ben merescut,—que... mirin quina nota endossava aquet dia als seus lectors:

«*La futura minoría republicana:*

» Benito Pérez Galdós.

» Rafael Salillas.

» Rodrigo Soriano.

» José Bertrán y Musito...»

¿Què fem, ara, nosaltres?

¿Creiem que, efectivament, en Bertrán y Musito es un diputat republicà?

Vaja, per no fer quedar malament a *España Nueva*, ¡creiemho!

Però, ara no ho fassin corre.

Perquè seria molt possible que no resultés veritat.

Ha passat el cometa y no'ns ha fet res.

Però esperin a que passin les festes, y veuran quina quia que porta. Una quia d'acredors que arribarà desde cà la Ciutat fins a la Bonanova. N'estavem convenuts de que faria molt més mal el cometa lerrouxista que'l d'Halley.

El comprador de l'acta de diputat pel Vendrell, senyor Alegret, a l'endemà de les eleccions va fer dir una missa, en l'església d'aquella vila, a la Mare de Deu del Roser, en acció de gracies per haver triomfat, mitjansant la seva protecció, en les passades eleccions.

¡Vaya una manera de posar capells a qui està net de tota culpa!

En tot cas, la missa, a qui havia de dedicar-la, no era a la Verge del Roser, sinó a l'ex-Beat Oriol, avui sant.

Per què an aquet? Perquè un dels miracles més grans que la tradició li atribueix es que convertia'ls talls de pastanaga en duros en pessa; y tothom sab les germanívoles relacions que, al districte del Vendrell, tingueren vots y duros.

Ah! consti que lo de pastanaga no es cap alusió personal al senyor Alegret, encara que ho sembli.

En un vagó de tercera de la linia de Tarragona. (Dialec historic-autentic):

—Home, fins a cert punt me n'alegro de que hagi sortit diputat l'Alegret.

—Per què?

—Perquè, sia com vulga, es un home que treballa molt pel Vendrell...

—Pel Vendrell... o pel *ventrell*?

Invitat per la Societat d'Estudis Americanistes, el conegut publicista argentí don Manuel Ugarte donarà, el 25 del corrent, al Foment del Treball Nacional, una conferencia sobre les *Causas y efectos de la revolución americana*.

Es d'esperar que la conferencia del il·lustrat escriptor socialista serà escoltada ab gust pel element obrer d'aquesta capital, ansiós de sentir veritats y bel·leses, dites ab l'esperit independent y humanitari que campeja en totes les obres del literat sud-americà.

PORT DE LA SELVA, 11 Maig.

Ab motiu de les últimes eleccions de diputats a Corts, a La Vall de Santa Creu, poblet situat a una hora d'aquesta vila, el carlí senyor Bofarull, que presenta sa candidatura pel districte de Vilademuls, va anarhi a donar un miting.

Lo curiós del cas, es que quan dit senyor va arribar al poble, quina no va esser sa sorpresa al veure tots els carrers plens de ginesta, y als veïns tirant escopetades, com si's tractés d'una processó.

Naturalment, els veïns de La Vall tot això ho van fer en obsequi al senyor Bofarull.

Y es lo que ara diuen els lavallencs al saber la derrota de dit senyor: ¡De què'ns han servit la ginesta y les escopetades!

SANT SADURNÍ DE NOIA, 17 Maig.

Diffícilment se trobaria en tot Espanya un candidat tan *topo* com ho es l'adversari polític del senyor Zulueta, el fracassat senyor Rovira. Nosaltres compremem que dit senyor pogués aconsellar a la seva família, als seus amics y demés arrossaires, que votessin la candidatura radical, com també que fes venir al *pessetero* nomenat Cabra, de Vilafranca, pera buscar un local, que no trobà, aont exhibir les personalitats del putxinel·lis del Paralelo senyor Soriano, els *titiriteros* germans Ullé y el pallasso Lerroux, però no que tingués la barra d'enviar-nos un número de *Levante* ab la seva *vera efigie*, estampant en ses planes un sens fi de mentides y grosseries, que posen en evidència, una vegada més, el desarregl de ses facultats mentals. Ho sentim perquè es fill de nostra

vila, y per això li aconsellem que's fiqui a caseta, que no s'emboliqui més en músiques ni cançons, que no escrigui mentides y que no fassi més pallassades, perquè'l poble ja està cansat de tant riure.

Xim, xim!...

Els pagesos d'aquets volts, quan veuen que plou de veres, desseguit diuen:—Teniu!... A Barcelona fan festes.

Tant de trasbals que'l cometa havia d'ocasionar!...

Tants crits, tantes amenasses, tant panic, tant daltabaix!...

Y, ja has vist: al sonar l'hora ha passat sense xistar, tras, tras, tras... ¡Ni més ni menos que un *caudillo* radical!

Les festes de Barcelona poden a un riu compararse.

En elles hi ha gent que hi pesca y qui hi neda entre dos aigües. Cert que'l curs fa extranyes curves y la corrent no es molt clara, però es precis reconèixer que té uns *marges* admirables.

—¿Sabs lo del passeig de Gracia?

—¿Què?

—Dimecres, ¡quetecrec!

DIALEG

ASSEGEM pel carrer Major d'una vella ciutat catalana, solitari en les hores altes de la nit. Brunz el riu, inflat per les aigües de la neu pirenenca. De tant en tant unes campanes toquen hores, ab una severitat de campanes dominadores, y en el silenci nocturn les meves paraules se barallen ab les paraules d'un amic, que es un home just y selecte. En aquella hora donava l'impressió de que no's podia mentir.

—El pensament de Barcelona y el nostre no coincideixen. An allí viviu cerebralment, procurant ajustar la vida política a les idees pures, però aquí, l'únic pur en política es el sentimentalisme catalanista de la pagesia.

—La pagesia no té entusiasmes.

—Sí que'ls té. Mira, jo crec que ara, el moment polític es més interessant que quan la Solidaritat. Hi ha en els pagesos una fe en Catalunya, un dalit per la llibertat de la nostra patria, com mai l'havien sentida.

—¿Ni quan la Solidaritat?

—No; ni aleshores. Quan algun dels diputats de la provincia visita'ls pobles, la gent, delirant, no fa més que aclamar a Catalunya; les dones tiren flors, els homes ens abracen, les campanes de les esglésies ens saluden com si fossim bisbes, y som republicans. Fins quan passem per la carretera, si els pagesos dels camps coneixen els nostres automobils, deixen les eines y fan voleiar les barretines o els gecs.

—Sí, això es acció vital, moviments d'ànima, efusió, però ¿ont van aquets pagesos que criden ¡visca Catalunya! delirants? ¿Què volen, si són distintament carlins o republicans?

De pas

—¿Aont van aquets?

—No ho sé. Crec que'l día de les eleccions varen ferne alguna de molt grossa.

—¿Una bomba?...

—Y de les bones...

—Sí que, doncs, ho tenim be.

Ja cal que an aquella via li mudin el nom corrent, perquè, vaja, no hi sé veure ni la *gracia* ni'l *passeig*.

Cuentas del Gran Capitán:

Un arc, set pessetes. Llums, vintiquatre ab quinze centims.

Pals y figures, divuit.

Puntes y cordill, quaranta.

Tiberis, gastos menuts, guix... Total: *doscents mil duros*.

¿Pot ser més clar ni més just?...

Quan el cometa arriba, plouia ab bastanta rabia.

Ell prou venia resolt.

a complir tot el programa, mes ¿què voliau que fes si no portava paraigües?

L'Exposició de Retratos

es una cosa superba.

¡Allò sí que es fer les coses ab garbo y inteligencia!

¡Allò sí que honra a la vila y proclama sa grandesa!...

(L'Ajuntament—ni cal dirho—no hi ha tingut res que veure.)

C. GUMA

res combatent al cacic y tolerant al rector, y si, per por al cacic, m'ajunto ab el rector dient ¡visca Catalunya!, de Catalunya faig un amagatall de la meua por o de la meua impotencia, posant contra'l meu pensament el meu pobre instint de conservació. La solidaritat ab el contrari no pot esser permanent, no pot servir de metode de conducta, perquè sinó, lo que en mi era ideal se transformaria en dalit de dominació.

El meu amic callava.—¡Es un problema!—deia. Y jo li feia, dur:—Sí, es un problema.—Don Quixot y Sanxo, el Sanxo digne, enamorat de lo que'ls ulls veien y les seves mans palpaven, tornaven a la seva baralla. En nosaltres dos hi bategaven els mateixos amors y els mateixos odís. Y no obstant...

—El poble ho vol y's fa contra aquesta realitat abominable que se'n diu cacic.

—Sí, sí; però jo tinc por que ab tota aquesta prudent y práctica política no estem fent lo de la Revolució Francesa. Els girondins eren els virtuosos varons de la república, però eren els oportunistes, els moderats, y en contra d'ells els jacobins tenien raó, perquè sense'ls jacobins, la Marsellesa no hauria passat ni els Alps, ni el Rhin, ni els Pirineus. Tenim d'esser jacobins a l'hora actual. Y si no ho som nosaltres, tinc por de que tots els sentimentals, tots els rectilinis de la República, ens deixin sols entre'l propietari anti-caciquista y els senyors rectors. Y tenim de pensar que per sobre de Catalunya y d'Espanya s'està congriant quelcom d'empena popular.

—Però ¿y si el crit de ¡Visca Catalunya! exalta als camperols?

—Aprofitemlo, doncs; cridem ab ells, perquè, en fi de comptes, si ells ho criden es perquè nosaltres els hi hem ensenyat; però sense oblidar que s'ha d'esser jacobí, jacobí de Catalunya. La revolta contra'ls nobles de la Fransa hauria estat una pobra cosa sense la revolta contra'l clergue, els reis y la propietat abusiva dels terratinents...

CHANTECLER

ALES notícies arriben de la República Argentina.

Aquella terra està que bull. L'altre dia, a Buenos Aires, una multitud d'estudiants y poble assalta les redaccions d'alguns diaris y destrossa les màquines y el material d'impremta. S'amenassa al Govern ab una vaga general, y les festes commemoratives de l'Independència y l'Exposició Universal, que ab tant entusiasme s'organitzava, prometen ser bastant més mogudes y menys alegres de lo que podia presumirse.

Interinament, y com a primer número del programa del Centenari, el Govern de l'Argentina ha declarat en estat de siti tot el territori de la República.

¡Bonic comensament de les festes!... Un certamen de pau y amor, celebrat entre canons y baionetes!...

¿Què farà ara don Alejandro ab l'homenaje—allò de la làpida—que pera un dia d'aquests preparava al carrer de casa seva?... ¿Persistirà en voler festejar a un poble que assalta impremtas y a un Govern que posa en estat de siti tota una nació?

¿El suspendrà? ¿El tirarà endavant, tretze són tretze, fent entendre als seus que les impremtas són establiments reaccionaris y que això del estat de siti, quan se tracta d'América, es una cosa molt bonica y democràtica?

De la inagotable frescura del *caudillo* això y molt més pot esperarse'n.

Aviat ho sabrem.

Però ¿que no han reparat quines coses més divertides escriu el brau Aladern, desde que'ls lerrouxistes el mantenen?

Aquí'n va una petita mostra:

«El espíritu judío de que hablaba el ilustre Baroja, se remueve al olor del oro.»

Ara preguntinli an aquet boni home d'aont ho ha tret que l'or fa olor.

L'olor del or!...

Segurament s'haurà equivocat.

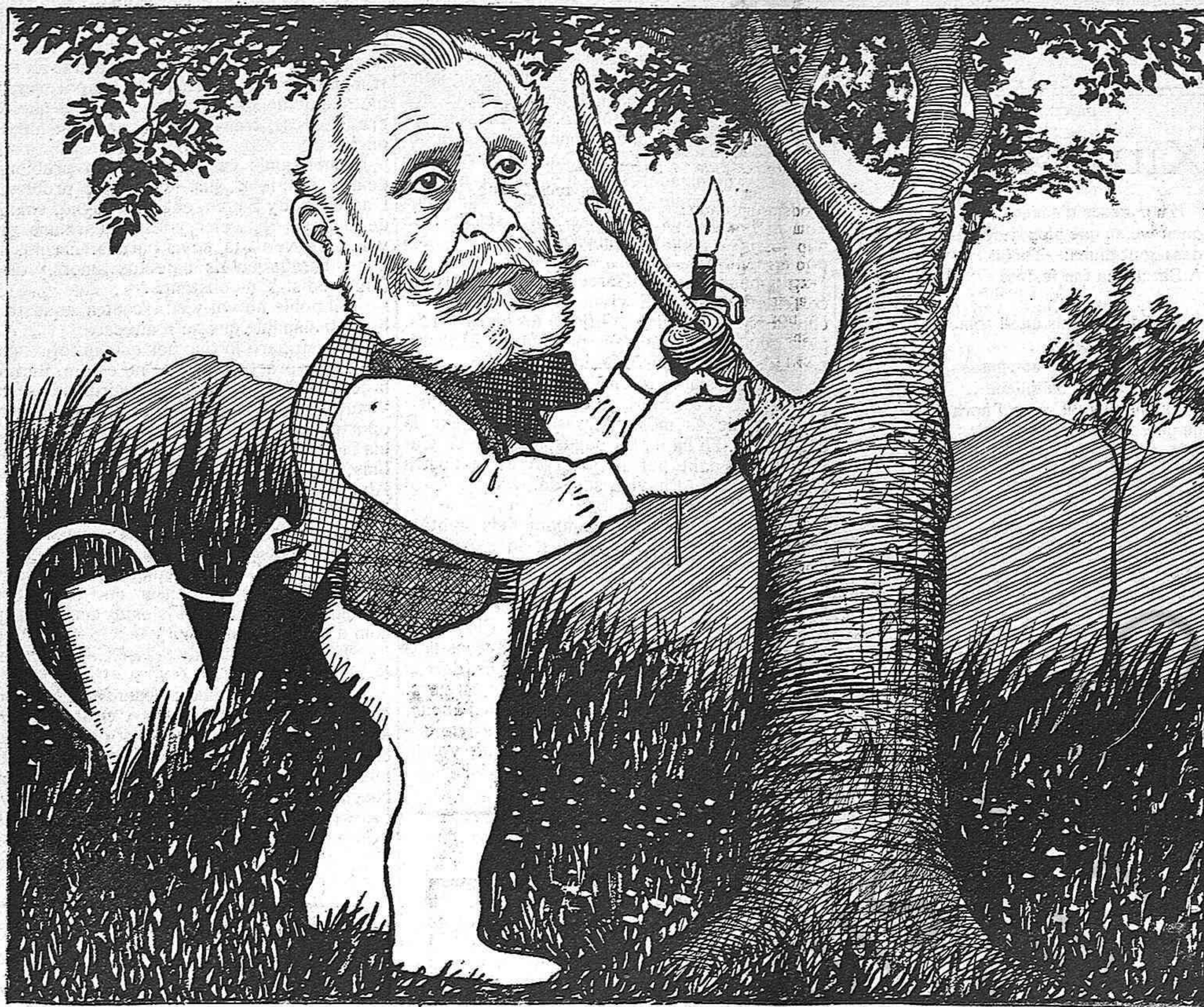
Deu volguer dir l'olor de la vinya.

Però, *aun hay más*.

Després de fèrnos riure en la llengua de Cervantes, l'aixerit escriptor se posa a caragolarleshi una estona en català, y ens dispara versos del següent tenor:

«Los infants alegrois a tu vindrien
pera pregar salut,
y'ls jovenets (*vers coix*) demanarien
a ton poder salut.

L'arbre de la Llibertat

En PAU IGLESIAS: — Ja veureu, ab aquest empelt de socialisme, quins fruits més hermosos va a donarnos!...

¡Ai, Senyor!... Ja que hi estava posat, ¿per què's quedava a mitg camí, criatura?
«Salut, salut...»
Salut y pessetes havía de dir, home!

En Soriano y en Lerroux
s'han dat, al fi, l'abassada.
¡Ara sí que aviat pondrà
la lloca republicana!

Segons propia confessió,
ho han fet en nom de la Patria...
Y al dir patria, inconscientment,
diu que's rascaven la panxa.

Respirem? sí o no?
Ha passat l'estrella ab quia, y com si res: ni
una esgarrinxada a l'atmosfera, ni un petit ter-
ratremol efectista.

Se veu que aquí sols porta males conseqüen-
cies la quia del terrorisme.

Que la té molt llarga, segons acabem d'ob-
servar desgraciadament.

Y la barra dels regidors encarregats de di-
vertirnos...

Que encara la tenen més llarga.

Entre'ls balls populars que s'han celebrat
sota l'arc de la Plassa de Catalunya, ha cridat
molt l'atenció un garrotín acompanyat d'aques-
ta lletra:

¿Qué se quiere usted apostar,
Pa-ta-pum;

¿Qué se quiere usted apostar,
Pa-ta-pum...

que'ls comptes d'aquestes festes
no's posaran mai en clar?

Conten del cèlebre Mark-Twain una anèc-
dota curiosíssima.

Diu que, una vegada que va adquirir una
caixa de pursos molt bons, va ferla assegurar
contra incendis; que tranquil·lament s'anà fumant
els cigarros, y que, després, va reclamar l'im-
port íntegre a la Companyia de segurs... per-
què'ls pursos havien sigut incendiats.

Vet aquí que a Espanya no l'hauria pogut
fer aquet xisto, l'immortal humorista.

Aquí, la propia Arrendataria, a l'expendre
el tabaco, ja l'assegura contra incendis... Per-
què ven uns pursos que no volen cremar ni a
tiros.

Quin xefilis a «Belles Arts»!
Va sè una gran xerinola!

Quina mà de cops-de-puny
van repartirse, per postres!
Un regidor lerrouxi,
irat, aixecà una ampolla.
—Què fa!—digué el del costat.—
No veu que hi ha xampany, home!
Y ell respongué, tot calmós:
—Ja es buida... Tant se me'n dona!

En un poble del districte del Vendrell, el dia
de les eleccions, al fer l'escrutini, va sortir de
l'urna un vale de 5 peles en lloc d'una candi-
datura.

De lo qual resulta que'l comprador del vot,
va perdre'l vot, y el qui se'l va vendre, va
perdre'l preu de la venda, o sien les 5 peles.
Diguem, com en els melodrames dolents:
Justo castigo a su perversidad.

Secció Telegràfica

CABLEGRAMES DE NOSTRE SERVEI ESPECIAL

Casa del Pueblo.—Buenos Aires, 15, 11'30.

Llegamos y ya pringamos. Recibennos pieles
rojas adictos al emperador Paralelo. Banda eje-
cuta música de los Tres ratas. Puig d'Asprer se
pone colorado con el agasajo. Palmas y tabacos.
Discurseamos y prometemos revolución y repú-
blica. Abrimos suscripción. Pregúntannos insis-
tencia por kábilas del país. Si necesitan refuerzos
mandaremos. Salud y pelas. Remitan fondos.

La Comisión

Comisión Argentina.—Barcelona, 15, 11'45.

Recibido cablegrama, pero prefiero recibir sus-
cripción. Prometan en mi nombre revolución a
plazo fijo y precios módicos. No manden kábilas
país porque bastan y sobran con las de aquí. Ex-
pliquen mi valiente conducta semana Julio, sin ol-
vidar como dirigí movimiento desde el hotel de
París. No os pareis en barras ó sino mando a Emi-
liano. Los fondos que pedís los mande el obispo,
yo sólo ordeno y mando.

Don Alacandro, emperador

Buenos Aires, 16, 14'21.

Gobierno proclama estado de guerra con motivo
de la Exposición. Es un reclamo que nos ha sor-
prendido. ¡Cómo no! Esto es una viña como la de
Barcelona. Canalitos promete revolución incluso
a las negras de buen ver. Hay cada flavia... En la
suscripción nadie suelta guita. En lugar de dinero
depositan bananas y cocos. Kábilas de aquí invitan

a Emiliano y a Ardid para que coloquen primera
piedra monumento a Francisco Ferrer ya que le
dieron el primer disgusto. Remitan fondos, que los
del Ayuntamiento se acaban.

La Comisión

Comisión Argentina.—Barcelona, Casa del Pueblo, 16, 23'27.

Pregunto nabos contestan coles. Suscripción
pido urgente. Prometan revolución y la luna en un
cesto si es preciso. Quién no llora no mama. Pe-
didle fondos a Toribio, que sacará los cuartos como
otras veces sacó la lengua.

Don Alacandro, emperador

Comisión Argentina.—Barcelona, 17, 9'45.

Canalitos, di kábilas que ni yo ni Ardid podemos
colocar primera piedra monumento Ferrer. Tem-
mos se levante todo empedrado de Buenos Aires.
De salud bien, fumo mejor y tengo otro frac.

Emiliano, lugarteniente

Comisión Argentina.—Barcelona, 18, 7'49.

Yo sólo creo en la erección monumento a la jus-
ticia. Procuren levantarlo en Buenos Aires, que
aquí no hay de qué.

Ardid, ex-revolucionario

Casa del Pueblo.—Buenos Aires, 18, 14'22.

Nadamos abundancia. Puig d'Asprer ha defen-
dido tres pleitos de tres opulentos salvajes. Nos
preguntan siempre por salvajes de por acá. Tori-
bio ha sacado los cuartos. Las damas se nos dis-
putan a Canalitos, que no puede dar abasto. De
todos modos remitan fondos ¿sabe el amigo?

La Comisión

Comisión Argentina.—Barcelona, 19, 12'16.

Vengan tiberios, y no llega un cuarto. No era
este el trato. Y si no hay panís no hay barricadas,
y si lo hay, tampoco. No olviden, al mandar calers,
mandarme un jipijapa con cinta patriótica.

Don Alacandro, emperador

Casa del Pueblo.—Buenos Aires, 19, 15'45.

Esto va de mal en peor. La Exposición es un
éxito y con el estado de guerra hay más exposi-
ción de la que creíamos. Nos han pedido nueva-
mente revolución. Les hemos hecho juegos de
manos, doscientos mitins y abierto seiscientos sus-
cripciones. Ni díos da una pela. Remitan fondos.

La Comisión

Comisión Argentina.—Barcelona, 20, 14'12.

Iros a la...a... (la censura interrompeix). Man-
daré en breve a Vinaixa, y ya vereis.

Don Alacandro, emperador

Casa del Pueblo.—Buenos Aires, 20, 17'14.

Cumplido encargo. Mandamos jipijapa con cinta
y panís en cheque. Aun quedan corderos para
esquilar.

La Comisión

Comisión Argentina.—Barcelona, 21, 14'18.

Recibido. Continuen remitiendo fondos y pro-
metan revolución con prudencia. No digan nada
que comprometa en serio. Vaya, buenas.

Don Alacandro, emperador

NOTA.—Anirem publicant els cablegrams a mida que's
vagin rebent en LA CAMPANA DE GRACIA.

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2136

- 1.ª XARADA I.—Pa-ca.
- 2.ª ID. II.—Ca-si-mi-ro.
- 3.ª ID. III.—Po-llas-tres.
- 4.ª ID. IV.—Car-bo-ne-ra.
- 5.ª ANAGRAMA.—Arbós-Sobra.
- 6.ª ACENTIGRAF.—Cassa-Cassa.
- 7.ª INTRÍNGULIS.—Apeles Mestres.
- 8.ª CONVERSA.—Narcís-Blay.
- 7.ª ENDEVINALLA.—Castanyes.
- 10.ª GEROGLIFIC.—Tant hi ha d'aquí als astres
com dels astres aquí.

XARADES

I

Anava jo acasarat,
y, obrant com deu tot solter,
vaig volerme fè un primer
que m donés bon resultat.
—¡Què millor—vaig dirme jo—
que buscar una total!—
Y pensant ab la Sió,
que prima-dos y molt val,
vaig oferirli mon cor
sense màcula ni dany,
y encar no passava un any
ja'ns ajuntava l'amor.
¡Quin ters que té aquella nena!
Feinadora com no n'hi hà,
no's cansa de treballà,
que'l treball de goig omplena,
y ma existencia tranquila
tersa-quarta aquella noya;
per xo jo dic que es la joya
més bonica de la vila.

JOAN ANTICH PUQUÍ

II

Consonant es la primera,
la segona musical,
una vocal la darrera
y es un nom d'home el total.

A. B. (a) LO RECTOR DE V.

SINONIMIA

En Total vol donà un tot
per enviarlo al seu nebot.

P. ROMAGUERA

CONVERSA

—Noia, allà ont estic cada dia'm fan fregar.
—Ah, doncs, jo no frego mai.
—Que encara estas a casa donya Maria?
—No. Serveixo a un senyor, quin nom t'he dit
ara fa poc.

PEP CISTELLÉ

GEROGLIFIC

Nota Nota

R I U

I D

NOTA

PREPOSICIÓ

R

R. A. (a) PAU DE LES CALSES CURTES

Cavallers: Josep Elias: Enterats de la seva carta,
que publicariem ab molt gust si no fos que'ns
manquen d'atos del nostre corresponsal particular.
Si els rebem y no ha passat l'oportunitat, s'insere-
tarà.—E. C. (Port de la Selva): Rebuda la seva
missiva. Si hi cab, anirà.—P. A.: Creiem extempo-
raria la reproducció. Deixem estar les cendres,
que per més que bufem no'n surtirà el caliu. Es
una opinió nostra que voldriem que li merques
respecte.—J. T. y B.: Depèn de l'espai. Si n'hi
ha de sobres, conformes.—Un pobre pachès: No
se admitten anònimos... sin firma, ni pseudóni-
mos... con nombre supuesto.—E. Raba y Carola
T.: O l'un o l'altre; tots dos, no.—Rafel Planes y
Tolosa: N'estem servits de tot això.—Pere Martí
y Malaplata: Es gracioset, però verdós... En fi,
veurem.—Florenci F. y R.: Li recordo que'ls ori-
ginals no's retornen. Y com que no tenim pera
guardarlos, els que no's convenen, s'estripen.—
A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Arri poc o
molt.—Ricardo Laffitte: Va bastant be.—Juan Pu-
lido Noguera: Enterats, celebrando y buenas.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleuz y C.^a